

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

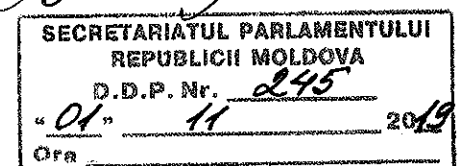
În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), Legea nr.489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legea nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008).

Anexă:

1. Proiectul de lege – 4 file;
2. Notă informativă – 5 file.

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Vladimir Bolea

L E G E

pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. - Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14 aliniatul (3) textul „și 10²” se substituie cu textul „,10² și 10³”.

2. Titlul II se completează cu capitolul 10³ cu următorul cuprins:

„Capitolul 10³

**REGIMUL FISCAL AL PERSOANELOR FIZICE
CE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR
PRODUSELOR AGRICOLE DIN HORTICULTURĂ ȘI
FITOTEHNIE ȘI A OBIECTELOR REGNULUI VEGETAL**

Articolul 69¹⁴. Sfera aplicării

Prezentul regim fiscal se aplică doar activităților de colectare și vânzare a produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal, recoltate pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 69¹⁵. Subiecții impunerii

Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice rezidente care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică pentru desfășurarea activității, colectează produse agricole din horticultură și fitotehnie și obiecte a regnului vegetal de la persoanele fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în scopul vânzării ulterioare a acestora către agenți economici. Venitul din vânzarea produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal către agentul economic nu va depăși suma de 1,2 mln. lei pe parcursul anului calendaristic.

Nomenclatorul de produse agricole din horticultură și fitotehnie și obiecte a regnului vegetal se stabilește de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Articolul 69¹⁶. Metode de evidență și aplicarea acestora

(1) Asupra subiectului nu se extind cerințele privind prezentarea dărilor de seamă financiare și statistice, ținerea evidenței contabile și

financiare, efectuarea operațiilor de casă și decontărilor, cu excepția alin.(3).

(2) Documentarea tranzacției între agentul economic achiziționar și subiect se realizează conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor.

(3) Documentarea cantității și locului procurării produselor de la persoanele fizice de către subiect se efectuează conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor.

(4) Agentul economic nu poartă răspundere pentru depășirea plafonului, de către subiectul impozabil, stabilit la art.69¹⁵.

Articolul 69¹⁷. Obiectul impunerii

Obiect al impunerii este venitul din vânzarea produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal către agentul economic.

Articolul 69¹⁸. Cota de impozit

(1) Cota impozitului pe venit constituie 5% din obiectul impunerii.

(2) Agentul economic care efectuează achiziția de la subiecții menționați la art.69¹⁵ a produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal reține final la sursa de plată impozitul stabilit de prezentul articol din plățile efectuate în folosul subiectului.

(3) Responsabilitatea pentru corectitudinea reținerii, raportării și achitării impozitului prevăzut de prezentul articol se pune în sarcina agentului economic care a achiziționat produsele de la subiect, ținând cont de prevederile articolului 92 din prezentul titlu.

Articolul 69¹⁹. Evidența subiectului

(1) Serviciul Fiscal de Stat organizează ținerea evidenței subiecților impunerii.

(2) Pentru desfășurarea activității de achiziții subiectul se înregistrează la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de activitate se află domiciliul, indicat în buletinul de identitate.

(3) Înregistrarea și încetarea activității de către subiect se efectuează în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(4) Dovadă a înregistrării fiscale servește confirmarea scrisă emisă de Serviciul Fiscal de Stat teritorial.”

3. La Articolul 90 aliniatul (1):

- după textul „activități independente conform cap. 10²” se va adăuga textul „și activități în domeniul achizițiilor produselor

agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal conform cap.10³”

- textul „și 10²” se substituie cu textul „, 10² și 10³”.

4. La Articolul 90¹ aliniatul (3⁵):

textul „întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier)” se va substitui cu textul „întreprinzătorilor individuali, gospodăriilor țărănești (de fermier) și persoanelor fizice ce desfășoară activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal conform cap.10³”

5. La Articolul 92:

- aliniatul (1) după textul „art.88-91” se completează cu textul „și art.69¹⁸”;
- aliniatul (3) art.88-91” se completează cu textul „și art.69¹⁸”.

6. Articolul 226⁶ aliniatul (5¹) va avea următorul cuprins:

„(5¹) La determinarea venitului impozabil, venitul obținut din activitatea în baza patentei de întreprinzător ce nu depășește mărimea prevăzută la art.18 alin.(3) din Legea nr.93-XIV din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător, venitul obținut din activitatea prevăzută în cap.10² din titlul II ce nu depășește mărimea prevăzută în art.69⁷ alin.(1), venitul obținut din activitatea prevăzută în cap. 10³ din titlul II ce nu depășește mărimea prevăzută în art.69¹⁵ alin.(1), proporțional perioadei de activitate, se va considera venit neimpozabil.”

7. Articolul 295 se completează cu litera j) cu următorul cuprins:

„j) tuturor taxelor locale – subiecții care desfășoară activitatea conform cap.10³”

Art.II. – Legea nr. 489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale, anexa nr.1, tabelul Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii se completează la pct. 1.7. cu o nouă liniuță cu următorul cuprins:

„ - Persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din fitotehnie și horticultură și a obiectelor regnului vegetal”.

Art. III. – Legea nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, se completează după cum urmează:

1. La articolul 23 alineatul (4) textul ” pct.1 lit.a), b), d) și d¹” se substituie cu textul” pct.1 lit.a), b), d), d¹și f)”;

2. Punctul 1 din anexa nr.2 se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

”f) persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din fitotehnie și horticultură și a obiectelor regnului vegetal”.

Art. IV. - Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial nr.78-84 art.100 din 17.03.2017), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 263 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

”(3) Desfășurarea activității de colectare și vânzare a produselor agricole din fitotehnie și horticultură și a obiectelor regnului vegetal fără înregistrare la organele de stat sau Serviciul Fiscal de Stat conform legislației în vigoare, ori cu act de înregistrare declarat nevalabil se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale.”

2. Articolul 295 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„ (3¹) neîntocmirea actului de achiziție a produselor agricole din fitotehnie și horticultură și a obiectelor din regnul animal, și/sau includerea în acesta a datelor neveridice se sancționează cu amendă de la 20 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice și persoanei responsabile de întocmirea, semnarea și prezentarea actului.”

Art. V. - Prin derogare de la prevederile articolului 56 aliniatul (3) din Legea cu privire la actele normative nr.100/2017, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Vladimir Bolea, deputat

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege pentru modificarea unor acte legislative este elaborat și înaintat în temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, acte care stabilesc dreptul de inițiativă legislativă a Deputatului în Parlamentul Republicii Moldova.

Prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative, se propun amendamente la următoarele legi:

- Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007);
- Legea nr. 489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale; Legea nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală;
- Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial nr.78-84 art.100 din 17.03.2017).

În anul 2017, consumul mondial de miez de nucă a constituit 2,2 mln. tone. În perioada 2008-2016, acest indicator a înregistrat o creștere continuă. În raportul analitic al companiei de cercetări IndexBox «World – Walnuts – Market Analysis, Forecast, Size, Trends and Insights» se prognozează o creștere anuală de 3,3% a producției globale de miez de nucă – până la 2,8 mln. tone în 2024. Potrivit raportului, în 2017, exportul mondial de miez de nucă a constituit în 244 mii tone, în valoare de 2,085 mlrd USD. Topul exportatorilor este condus de SUA (41% din exportul mondial), urmate de Mexic – 15%, Ucraina – 11%, Cili – 10% și Republica Moldova – 6% (sursa: *www.agricol.md*). Potrivit datelor oficiale ale Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, în anul 2017, suprafața totală a plantațiilor de nuci din țară era de 24 mii de hectare, inclusiv plantațiile de nuc de tip pădure, a fâșiilor forestiere și a aleilor de-a lungul drumurilor.

Conform informației disponibile, în perioada 2019-8L/2019, 36 contribuabili din Republica Moldova au efectuat operațiuni de export de nuci și/sau miez de nucă în sumă totală de 1 753,98 mln. lei.

Având o pondere deosebită în economie națională, piața nucului în Republica Moldova întrunește un șir de disfuncționalități, ce afectează grav statul și

comunitatea de afaceri din domeniul relevant, generând corupție, evaziuni fiscale, stimulând dezvoltarea economiei tenebre, monopol și contrabandă. Ilegalitatea în procesul de achiziționarea a nucilor în Republica Moldova nu este un fenomen nou. Despre necesitatea întreprinderii de acțiuni aferent activității achiziționărilor intermediari (iliciți) se discută de mai mulți ani - piața nucului trebuie adusă în câmpul legal convenabil tuturor participanților legali ai pieței: sutelor de mii de proprietari de nuc, proprietarilor de livezi de nuc, achiziționărilor, întreprinderilor de procesare a nucului, exportatorilor de nuc în coajă și decojit.

Potrivit reprezentanților Asociației de Exportatorilor de Nuci din Republica Moldova, Asociației Businessului European (EBA), deficiențele și ilegalitățile în activitatea achiziționărilor și regimul actual de aplicare a actului de achiziții constituie principalele două probleme ale pieței nucului în Republica Moldova. Soluționarea și reflectarea lor adecvată în cadrul normativ va duce la eliminarea, într-o măsură decisivă, a celorlalte probleme importante din ramura.

Proiectul a fost consultat cu comunitatea de afaceri din domeniul relevant.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Legalizarea activității și regimul fiscal în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 845-XII din 03.01.1992, activitatea de achiziție a produselor agricole (inclusiv nuci) în scopul comercializării ulterioare a acestora pentru obținerea de venituri constituie activitate de întreprinzător și urmează a fi înregistrată într-o oarecare formă organizatorico-juridică.

De menționat că:

- Conform Anexei 6 la Codul Silvic, aprobat în anul 1996, recoltarea neautorizată a fructelor și pomușoarelor sălbatice, nucilor, se pedepsește, pentru fiecare kilogram de producție recoltată neautorizat sau cu încălcarea termenelor stabilite de recoltare, în valoarea egală cu prețul de desfacere a producției recoltate la data depistării contravenției majorat de cinci ori.
- Totodată, conform art.127 (2) din Codul contravențional, aprobat în anul 2008, încălcarea regulilor de folosire a obiectelor fondului forestier prin recoltarea neautorizată a fructelor și pomușoarelor sălbatice, a nucilor, a ciupercilor, a plantelor medicinale și a altor plante, ..., precum și încălcarea termenelor, a volumului și a modului de recoltare stabilite se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 3 la 6 unități convenționale aplicată

persoanei fizice ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Se remarcă faptul că în procesul elaborării a proiectului în cauză autorii s-au axat pe ideea că problema este una complexă și se referă nu doar la achiziția și comercializarea/exportul de nuci, aceeași situație este și cu alte produse agricole din horticultură și fitotehnie și obiecte regnului vegetal (pomușoare, aline, migdale, plante medicinale, flori etc.).

Proiectul prevede completarea Codului Fiscal cu un capitol nou 10³ "Regimul fiscal al persoanelor fizice ce desfășoară activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal", ce va stabili sfera aplicării, subiectul impunerii, metode de evidență și aplicare acestora, obiectul impunerii, cota de impozit, evidența subiectului.

Potrivit modificărilor propuse "Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice rezidente care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică pentru desfășurarea activității, colectează produse agricole și obiecte a regnului vegetal de la persoanele fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în scopul comercializării ulterioare a acestora către agenți economici, valoarea de comercializare cărora nu va depăși suma de 1,2 mln. lei pe parcursul anului calendaristic. Agentul economic care va efectua achiziția de la subiecții menționați supra a produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal va reține **final** la sursa de plată un impozit în mărimea de 5 % din plățile efectuate în folosul subiectului. Asupra subiectului menționat mai sus nu se va extinde cerințele privind prezentarea dărilor de seamă financiară și statistice, ținerea evidenței contabile și financiare, efectuarea operațiilor de casă și decontărilor.

De asemenea, proiectul prevede modificări la Legea privind sistemul public de asigurări sociale și Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, prin care va obliga subiectul ce desfășoară activitatea de colectarea a produselor agricole și a obiectului regnului vegetal, în cazul în care acesta nu este asigurat la sistemul de asigurări sociale și la sistemul de asigurări medicale, să se asigure în mod individual prin efectuarea următoarelor plăți:

- La sistemul de asigurări sociale, prin achitarea 1/12 din suma fixă prevăzută în anul fiscal de gestiune;
- La sistemul de asigurări medicale, prin achiziționarea poliței de asigurări medicale cu achitarea acesteia în sumă fixă stabilită de legea în vigoare pentru anul fiscal de gestiune.

2. Simplificarea procedurii de achiziție de la populație a producției agricole din horticultură și fitotehnie, a obiectelor regnului vegetal

Comunitatea de afaceri în nenumărate ori a comunicat despre dificultățile enunțate de achiziționări în legătură cu obligația ținerii evidenței contabile, actelor primare, etc., fiind solicitată o formă simplificată a acestora. Potrivit reprezentanților din sectorul respectiv, din ianuarie 2018, unele instituții de stat au trecut la practica de învinuire în masă a antreprenorilor în contrabandă în proporții deosebit de mari, în baza suspiciunilor de contrabandă de miez de nucă din Ucraina și inexactități în Actele de Achiziții.

În cazul în care exportatorul/reprezentantul său legal solicită organului vamal autentificarea și eliberarea certificatului de origine preferențială, este necesar de a fi respectate prevederile *Regulamentului privind completarea, autentificarea, eliberarea și controlul ulterior al certificatelor de origine preferențială a mărfurilor*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 761/2014 (în continuare – Regulament). Potrivit pct. 35 din Regulament, temei pentru autentificarea și eliberarea certificatelor de origine preferențială a mărfurilor servește cererea-declarație, completată de către exportator/reprezentantul său legal pe propria și deplina sa responsabilitate, iar pct. 36 și 38 din Regulament stabilesc actele necesare ce urmează a fi anexate la cererea – declarație, în vederea confirmării originii preferențiale a mărfurilor.

Astfel, în cazul achiziționării mărfurilor de la persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător, agentul economic întocmește actul de achiziție a mărfurilor (formular tipizat de document primar cu regim special conform Legii Contabilității) - act prevăzut de pct. 36, lit. h) din Regulament. E de menționat că, potrivit Ordinului Ministerului Finanțelor nr.130 din 30.09.2010, "actul de achiziție a mărfurilor este un formular tipizat care se întocmește de către entitate în cazul achiziției mărfurilor (valorilor, bunurilor, inclusiv produselor agricole) de la persoanele fizice care nu practică activitate de întreprinzător (cetățeni), indiferent de momentul achitării mijloacelor bănești".

Reieșind din impedimentele invocate de comunitatea de afaceri din domeniul, procedura de achiziție de la populație a producției agricole din horticultură și fitotehnie, a obiectelor regnului vegetal, va fi simplificată. Astfel, la achiziția producției agricole de la populație, cantitatea totală și locul colectării a produselor de la persoanele fizice se va documenta zilnic în baza unui document – act/borderou, de către achiziționar - subiectul impunerii, prevăzut de Art. 69¹⁵ din proiectul în cauză.

Procurarea produselor de la achiziționar de către agentul economic se va realiza în baza unui act de achiziții, forma și aplicarea acestuia, metode de evidență, modalitate de documentare, potrivit proiectului, urmează a fi stabilite de

Ministerul Finanțelor. În vederea confirmării originii preferențiale a mărfurilor destinate exportului, acest document va conține premise cu referire la Declarație pe proprie răspundere a achiziționarului, că produse agricole și obiecte regnului vegetal, procurate de la populație, au fost recoltate pe teritoriul Republicii Moldova.

Implementarea proiectului va facilita:

- simplificarea la maximum procedurilor de achiziție și comercializare;
- constituirea unui cadru de legalitate a participanților în aceste proceduri;
- asigurarea intereselor statului în domeniile administrării proprietăților sale (fondul silvic);
- garantarea colectarea tuturor obligațiilor fiscale la bugetele publice;
- excluderea/limitarea riscurilor de evaziuni fiscale, contrabandă, activitate ilegală de întreprinzător;
- micșorarea de componenta coruptibilă.

5. Fundamentarea economico-financiară

Realizarea proiectului nu implică cheltuieli financiare publice.

*Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova*

Vladimir Bolea

